

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus VIII. De expensarum deductione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

sua? manente dubio teneri illam restituere antiquo possessori; nam hic ratione possessionis in dubio prævalet; ita Card. Lugo, *de Just. D. 17. S. 40. n. 80.*

1068. Dicendum 2. si veritate cognita, rem deprehendas, esse tuam, licite retines; quia sic retines *tuam*. Sed si eam accepisti ex titulo vel oneroso, vel lucrativo, sed dubitans, an legitime? (ut si dubites, an non sit furtiva?) manente dubio, teneris restituere secundum quantitatem dubii; nam secundum quod procedit dubium, prævalet possessio alterius.

1069. Dicendum 3. si emisti rem à possessore bonæ fidei, te non teneri restituere, esto superveniat illud dubium, de quo supr. Nam sic juvare te potes, possessione bonæ fidei prioris possessoris, cui ex empto successisti.

1070. Dicendum 4. possessorem bonæ fidei, propter superveniens dubium, quod deponere non potest, non cogi restituere; ita Lugo *cit. n. 86.* quia talis protegatur à possessione bonæ fidei, qua possidere cœpit; & caretis, qui dubiâ fide cœpit. Et quamvis verum sit, quod *in dubio melior sit conditio possidentis*; procedit tamen, *cæteris paribus*, & *si in alius par sit litigantium causa*. Nam sic munitus possessione, carentem, in hoc superat; ita Lugo *cit. Diana, tom. 3. ir. 3. resol. 15.* Hinc conjux, qui bona fide contraxit matrimonium, licite reddit, & petit debitum, esto superveniat dubium de valore, quod vincti non possit, etiam post debitam diligentiam; Sanchez *l. 2. matr. D. 41. c. 23.*

1071. Unde, quando in *c. Dominus, de secund. nuptiis*, mulieri dubiæ de valore matrimonii negatur jus petendi debitum; casus est de muliere, quæ contraxit mala, vel dubia fide, scilicet non certa de obitu primi viri; Pirhing. *l. 4. decret. tit. 21. n. 2.* Quando autem in *c. inquisitioni, de sent. excom.* mulieri habenti probabile iudicium de nullitate matrimonii, negatur venia petendi debitum, non est ex eo, qui bonæ fidei supervenit dubium (de quo hic agimus) sed quia supponitur, non posuisse sufficientem diligentiam deponendi dubium, ut vult Sanchez *cit. n. 53.* vel quia caruit probabili iudicio de carentia impedimenti, & simul habuit probabile iudicium de illius præsentia.

Dices: ergo nec potuit reddere; nam ad hoc requiritur probabile iudicium de valore matrimonii. Resp. N. illatum; ut enim licite reddat, sufficit, quod sciat alterum esse in bona fide. Hæc enim sufficit, ut fundet probabile iudicium, quod licite reddat, ne alterum in possessione bonæ fidei, sine certitudine, impediatur in usu juris sui. Si autem quæras, quid, si quis bonâ fide cœpit possidere, & dubium superveniens deponere amplius non possit, quia culpâ suâ neglexit occasionem veritatis, non amplius reperibilem; eo casu non teneri ad restitutionem vult Rebellus *par. 1. de Just. l. 2. q. 5. n. 12.* Resp. vel dubium fuit in genere, *an res sit aliena?* vel in specie, v. g. *an sit Petri?* si primum? sentio cum Rebello; quia posita tali omissione, vel negligentia deponendi dubium in genere, incertum est, an res sit aliena, & damnum illatum. Si secundum? sentio eum Cardinali de Lugo *cit. n. 48.* teneri restituere, secundum quantitatem dubii, & majoris probabilitatis, quod veritatem invenisset. Nam posito tali dubio, *Petrus habet jus certum*, ne in dubio res ejus sine debito examine retineatur; ergo hujus negligentia jus certum laesum est; ergo restitutione reparandum.

Instabis: ergo possessor bonæ fidei non potest se contra dubium superveniens per ejusmodi possessionem protegere. Resp. eum Cardinali de Lugo, quod adveniente dubio probabili non amplius possideat bonâ fide jus, *rem retinendi sine debito examine*; quia nec ante acquisivit hoc jus, per possessionem bonâ fide cœptam.

ARTICULUS VIII.

De expensarum deductione.

Supponendum, quod nomine *fructuum* sum veniat, quidquid superest ex re utiliter percepta; *expensarum* verò, *sumptus facti* in re alienam, vel ut non fieret deterior, & conservaretur (& hi sunt *expensa necessarie*) vel ut evaderet utilior, & æstimabilior (& sic, sunt *utiles*) vel præcisè, ut magis servirent recreationi; & sic

& sic sunt expensæ voluntariæ, seu voluptuaria. Nomine expensarum etiam venit labor impensus, cum sit pretio æstimabilis; *L. in fundo, ff. de rei vindicat.* his positis:

1075. Resp. possessori malæ fidei licitum esse in conscientia, expensas necessarias deducere; Sanchez *l. 2. c. 23. n. 138.* quia sic non accipit alienum, nec damnificat alterum; quando autem illi hoc quandoque negatur in foro externo, fit solum in tantum criminis odium, quod non ligat ante sententiam Judicis; Covarr. regulâ: *peccatum p. 2. q. 6. n. 4.*

1076. Idem dicendum venit de utilibus, quas Dominus, volens rem melioratam, fecisset; Sanchez *n. 138.* Less. *n. 111.* habetur *L. si in fundo, ibi: finge, & Dominum eadem facturum fuisse; reddat impensam, & recipiat fundum, usque eo duntaxat, quo res pretiosior facta est.* Si verò Dominus non fecisset, adhuc potest, sed eas tantum meliorationes, quæ recipi possunt salvo fundo, *L. cit. ibi: sufficit tibi, permittere, tollere ex his rebus, quæ recipi possunt, ne deterior sit fundus, quam si initio non foret ædificatum;* ubi sermo est de possessore bonæ fidei, cui lex favet (solum in foro externo; & non favet (solum in pœnam) possessori malæ fidei; sed huic ante sententiam Judicis, ut dictum est, non præjudicat in foro conscientiæ. Expensas porro, seu meliorationes merè voluntarias, possessor malæ fidei (licite in foro interno) aufert, si salvo fundo auferibiles sunt; quia sic accipit suum; si non possit salvo fundo, constat ex dictis. Si autem expensæ sumantur pro labore impenso; solvenda est ejus æstimatio ex æquitate naturali, quæ non patitur, ut quis alieno damno locupletetur; sed intellige, *si sent in commodum Domini.*

1077. Demum possessor bonæ fidei expensas non solum necessarias; sed etiam utiles licite repetit, & hoc à fortiori, ut constat ex prædictis. De voluntariis autem idem sentiendum est, modò Dominus earum solutione non damnificetur; nam hic, rem suam repetendo, cavere non tenetur suo damno, alienum.

¶ (o) (S)

ARTICULUS. IX.

De Remediis possessoris.

1078. Quoniam plurimæ difficultates, & lites in materia possessionis adipiscendæ, retinendæ, vel recuperandæ, in judiciis proponuntur, humano genere nunquam quiescente, & multis ad litigandum pronis, atque possessionem aliorum variè infestantibus; certa à jure remedia statuta sunt, ut succuratur tam Actori, quam Reo secundum merita causæ. Hæc remedia dicuntur *possessoria*; quia titulo possessionis competunt; & *interdicta possessoria*; quia sunt sententiæ, sub quadam verborum formâ à Judicibus inter duos de possessione litigantes dictæ; non perpetuæ, sed ad tempus, nimirum, quasi *interim dictæ*, donec pleniore judicio terminetur causa proprietatis in judicio petitorio (nam judicium, ubi agitur quaestio possessionis, *possessorium* appellatur juxta *n. 4.*) quæ absorbet causam possessionis. Prudentissimè (ut rectè ait Haunoldus *rom. 1. de jure, & just. ir. 3. n. 310.*) hæc interdicta, seu actiones extraordinariæ sunt introductæ, ne scilicet, dum de proprietate lis, ut sæpè fieri solet, in longum protraheretur, ad vim, & arma partes devenirent, ut facilè poterat contingere ob utilitatem possessionis. De his porro remediis, seu interdictis possessoris in seqq. agendum venit.

¶ I.

De variis speciebus interdicti possessorii.

1079. *Interdictum* in genere, prout hic accipitur, est Prætoris decretum, Corpori Juris insertum; adeoque sententia non perpetua, sed ad tempus inter duos litigantes de possessione dicta, dum de rei possessæ proprietate judicio petitorio decernatur. Hinc aliqui dicunt, quod in petitorio est *sententia*; hoc in judicio possessorio esse *interdictum*, seu Judicis decretum; quo inter litigantes de possessione

L 1 3

decer-